
*SED'de izlem ve değerlendirmenin
önemi ve uygulanması*

Doç.Dr.Kayıhan Pala

Uludaę Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Halk Sağlığı Anabilim Dalı

İzlem ve değerlendirme nedir?

SED'de üç temel izlem ve değerlendirme biçimi vardır:

- **Süreç değerlendirmesi**
 - **Etki (ya da etkililik) değerlendirmesi**
 - **Sonuç değerlendirmesi**
-

Süreç değerlendirmesi nedir?

Bir SED sürecinin değerlendirilmesi

Süreç değerlendirmesi:Niçin yapılır?

- **Yürütölen SED'den ders almak amacıyla yapılır.**
 - **Bir sonraki ve gelecekte yapılacak SED'lerle ilgili gelişme sağlayabilmek**
 - **Gereksinim duyulan becerileri ortaya çıkarabilmek, tanımlayabilmek**
-

Süreç değerlendirmesi : Kim yapar?

- **İdeal durum:** Taraf tutmayı önlemek için SED içerisinde **yer almayan** teknisyenler ya da görevliler tarafından yapılması
- **Genellikle yapılan:** Yönlendirme kurulunun desteğiyle, SED değerlendiricisi ya da değerlendirme ekibi

Süreç değerlendirmesi : Ne zaman yapılır?

SED raporu karar-vericilere

sunulduktan hemen sonra.

Süreç değerlendirmesi : Nasıl yapılır?

**Bir SED süreci ile ilgili hüküm,
kapsamlaştırma aşamasında
kararlaştırılan ölçütleri karşılayıp,
karşılamadığına göre verilmelidir:**

- **SED kapsamlaştırma aşamasında
kararlaştırılan amaç ve hedefleri
karşalamış mıdır?**
- **Paydaş katılımı ne düzeyde
gerçekleşmiştir?**

Etki değerlendirmesi nedir?

Teklifle ilgili olarak karar verme

sürecini etkileyen SED çıktılarının

değerlendirilmesi.

Etki değerlendirmesi: Neden yapılır?

**SED'in "Etki" ya da etkililiğini ortaya
koymak için yapılır.**

Etki değerlendirmesi : Nasıl yapılır?

Etki değerlendirmesinin iki evresi vardır:

- SED tarafından **kabul gören** önerilerin izlenmesi ;
 - SED tarafından **ortaya konan** önerilerin izlenmesi
-

Etki değerlendirmesi : Kim yapar?

- SED tarafından kabul gören önerilerin izlenmesi yönlendirme kurulu tarafından yapılır , ancak SED değerlendiricisi ya da değerlendirme ekibi tarafından da yapılabilir.
- SED tarafından ortaya konan önerilerin izlenmesi önerinin gerçekleşmesinden sorumlu teknisyenler **ve** SED değerlendiricisi ya da değerlendirme ekibi tarafından yapılır.

Etki değerlendirmesi : Ne zaman yapılır?

- **SED tarafından kabul gören öneriler için: Teklifile ilgili karar verme sürecinden sonra.**
- **SED tarafından ortaya konan öneriler için : Teklifin gerçekleştirilmesi sırasında.**

Sonuç değerlendirmesi nedir?

**Teklifin gerçekleştirilmesinden sonra,
sağlık ve sağlığın belirleyicileri ile
ilgili sonuçların eğiliminin
değerlendirilmesidir.**

Sonuç değerlendirmesi : Niçin yapılır?

Gerçekleştirilen teklifin sağlık ve gönence olan güncel etkilerinin ortaya konmasına yardımcı olmak için yapılır.

Teklifle ortaya çıkan sonuçlar arasında bağlantı kurmakla ilgili bazı zorluklar yaşanabilir.

Sonuç değerlendirmesi : Kim yapar?

- Sağlığın belirleyicileri ile ilgili göstergelerdeki eğilimi ve sağlık sonuçlarını izlemek belediye­deki bilgi toplama görevlilerinin (*information officers*) (**APK?**) işidir.
- SED'in bütünüyle sonuçlarının izlenmesi ve yönlendirme kurulu ile paydaşların sonuçlar hakkında bilgilendirilmesinin sorumluluğu belediye­deki teknisyenler ve görevlilerin işidir.

Sonuç değerlendirmesi : Ne zaman yapılır?

Teklifin gerçekleştirilmesinden sonra, aylar ve yıllar biçiminde dönemler halinde yapılır.

En iyisi, sonuç değerlendirmesinin hangi aralıklarla yapılmasının uygun olacağına kapsamlılaştırma aşamasında karar verilmesidir.

SED'de izlem ve değerlendirmenin önemi

SED'in amacına ulaşp ulaşmadığını

görmek amacıyla yapılmak

zorundadır!

Alıştırma : SED'de izleme ve değerlendirme

- 1. SED'de değişik tipte izleme ve değerlendirme işlemlerinin yürütülmesinin önemi nedir?**
- 2. SED'de süreç (proses) değerlendirme için hangi ölçütleri kullanabilirsiniz?**
- 3. Tasarı (Teklif) geliştirme ve tasarının uygulanması sürecinde SED'in etkin olup olmadığını ya da bir etkisinin olup olmadığını hangi anahtar noktalarla tespit edersiniz?**
- 4. Tasarının uygulanmasının ardından sağlık sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi sırasında ne gibi zorluklarla karşılaşabilirsiniz?**

Süre 20 dakika